Səs.-2024.-28 noyabr.-№219.-S.15.

Azərbaycan COP29-da "qlobal cənub"un liderinə çevrildi

"Azərbaycanın sədrliyi dövründə iqlimlə bağlı illik maliyyənin məbləği ildə 100 milyard dollardan 300 dollara qədər artırıldı. Bu, şübhəsiz ki, Azərbaycanın qələbəsidir"

Müasir Dövlət İnkişafı İnstitutunun direktoru Dmitri Solonnikov "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində qlobal Şimal ilə qlobal Cənub arasında körpülərin qurulmasında BMT-nin Bakıda keçirilən iqlim konfransının bununla nə əlaqəsi olduğunu şərh edib.

- Dmitri Vladimiroviç, Azərbaycan BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının sədri kimi Azərbaycanın məqsədlərindən biri kimi qlobal Şimal və Qlobal Cənub ölkələri arasında körpülərin qurulmasını göstərib...

- Bu gün dünya elə bir vəziyyətə gəlib ki, ölkələr çox sərt şəkildə düşərgələrə bölünür. Ya bir düşərgədə, ya da digərindədirlər. Dünya daimi böhran vəziyyətindədir. Həmişə olduğu kimi, bəzi qüvvələr öz problemlərini digərlərinin hesabına həll etməyə çalışırlar. Qərb ölkələri dünyanın qalan hissəsini talamaqda davam etmək və bununla da öz iqtisadiyyatlarını dəstəkləmək niyyətindədirlər. Onlar istəyirlər ki, dünyanın əksəriyyəti onlardan asılı olsun, onların vəzifəsi qlobal Cənub ölkələrində və Şərq ölkələrində sənaye suverenliyinin inkişafının qarşısını almaqdır; Rusiya, Çin, Hindistanın inkişafını dayandırmağa, ölkələrin təbii sərvətlərindən qazanc əldə etməyə çalışırlar. İndi Qərb ölkələrində iqtisadi hesabatlara baxsanız, hər şeyin çox sağlam olmadığını görə bilərsiniz. İnflyasiya isə çox yüksəkdir və sənaye istehsalında azalma, büdcə kəsiri var. Böyük Britaniya, Fransa, İtaliya və Polşada tamamilə geniş yayılmışdır. ABŞ-da bundan sonra necə yaşamaq sualı ilə daimi böhran var. Yaponiya özünü rahat hiss etməkdən uzaqdır. İndi müxtəlif qütblər arasındakı dünyada sual burada və indi necə yaşamaqdır. Qərbin gözü ilə özlərinin yaxşı halda qalmaq vəziyyəti hələ də dünyanın qalan hissəsi hesabınadır.

Qlobal böhran fonunda sağ qalmaq istəyən ölkələr öz suverenlikləri üçün mübarizə aparmalıdırlar. Əslində, Qərbin başqalarından qazanc əldə etməyə çalışdığı bütün bu vəziyyəti Bakıda COP29 göstərdi. Bu, həm də digər tərəfi- inkişaf etməkdə olan ölkələrin fəal mübarizəsini göstərdi. Azərbaycanı bu gün obyektiv olaraq dünyada ədalət hərəkatının liderlərindən, qlobal Cənub ölkələrinin liderlərindən və dünyada müsbət istiqamətdə dəyişikliklərin mübarizlərindən biri adlandırmaq olar.

Aydındır ki, qlobal Şimalla qlobal Cənubun yaxınlaşması utopiyadır. Qərbin irəli sürdüyü ekoloji gündəm tərəfləri bir-birinə yaxınlaşdırmaq məqsədi daşımır; İnkişaf etmiş ölkələr ən çox karbon emissiyasına malikdirlər. Amma təbii ki, bunun əvəzini ödəmək istəmirlər, məsuliyyət götürmək istəmirlər. O zaman inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında hansı razılaşma ola bilər?! Heç nə.

Azərbaycan ən azı qlobal Cənub və qlobal Şimal arasında körpülər qurmaq istəyi ilə bağlı mövqeyini açıqlayıb.

Son illərdə Qərbdə ekologiya ilə bağlı söhbətlər müsbət məna kəsb edir, davamlı inkişafdan danışırdılar, çoxlu pul var idi- varlılar kasıblara kömək edirdi. Amma indi bu, belə deyil. İnkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında müqavilələr mürəkkəb görünür. Nə yaxşı ki, Bakıda keçirilən iqlim konfransında onlar nəyisə razılaşdıra bildilər. Konfransın heç bir nəticə verməməsi ehtimalı yüksək idi. Konfransın əlavə günü isə bizə yekun sənədləri imzalamaq imkanı verdi. Bu, şübhəsiz ki, Azərbaycanın qələbəsidir. Bu, istənilən şəraitdə, arzu olunarsa, razılaşmaların əldə oluna biləcəyinin ciddi göstəricisidir. Azərbaycanın sədrliyi dövründə iqlimlə bağlı illik maliyyənin məbləği ildə 100 milyard dollardan 300 dollara qədər artırılıb.

Azərbaycan faktiki olaraq inkişaf etməkdə olan ölkələrin mövqeyi üçün mübarizə aparıb. Və bu edilənlər onun ləyaqətidir. İnkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında bütün vəziyyət dostluq və qucaqlaşmadan ibarət deyil. Konfransda inkişaf etmiş Qərb ölkələrinin nümayəndələri açıq-aydın dişlərini qıcayırdılar, yumruqlarını ciblərində sıxırdılar və bu açıq görünürdü. Və yekun vəziyyətdən son dərəcə narazı idilər. İqlim maliyyəsinin həcmi ilə bağlı razılaşdırılan şey inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında qarşılıqlı sevgi ilə bağlı deyil.

Biz gördük ki, iqlim konfransı Əliyevin Qərbə qarşı çox sərt bəyanatları ilə yadda qalıb. Və bu qiymətləndirmələr tamamilə obyektiv idi. Və bu, qlobal Şimal ilə qlobal Cənub arasında divarın olduğunun daha bir sübutudur.

- Bakıda keçirilən COP29-da Almaniya Xarici İşlər Nazirliyinin rəhbəri Azərbaycanın ünvanına bir sıra qəribə və xoşagəlməz açıqlamalar verib. Siz qlobal Şimal ilə qlobal Cənub arasında "divar"ı qeyd etdiniz. Bununla belə ABŞ prezidenti və Böyük Britaniyanın baş naziri Azərbaycanı konfransın yekunlarına görə təbrik ediblər.

- Bakının sədrliyi sayəsində əldə edilənlər, hardan baxsan və kimin nə deməsindən asılı olmayaraq, bu, eyni zamanda Qərbin riyakarlığına vurulan badalağın yüksək qiymətləndirilən yaxşı bir nəticəsidir. Azərbaycan çox şeyə nail olub, əladır və bu, doğrudur.

Azərbaycan xanım Berboka fikir verməməlidir. Bu, indiki Almaniya siyasətinin ziddiyyətli xarakteridir.

Azərbaycan COP29-da diplomatiya sahəsində ustalığını nümayiş etdirdi. Və qlobal Cənub üçün müdafiədə liderlik. Bununla bağlı Azərbaycanın beynəlxalq mövqeləri daha da möhkəmlənib. Rusiya isə bu istəklərdə Azərbaycanı dəstəklədi.

Tərcümə - Elçin Bayramlı